

5801.01 – Təlim və tərbiyənin nəzəriyyəsi və metodikası

FƏLSƏFƏ DOKTORU PROQRAMI ÜZRƏ

İMTAHAN SUALLARI

1. Kimyanın tədrisi metodikasının predmeti, obyektı və əsas vəzifələri
2. Kimya təlimində məqsədyönlülük və nəticəyönlülüyn mahiyyəti
3. Təlim prosesinin əsas komponentləri: məqsəd–məzmun–metod–vasitə–forma–nəticə
4. Kimya təlimində təlim nəticələrinin formalaşdırılması və ölçülməsi
5. Didaktikanın əsas anlayışlarının kimya fənninin spesifikasiyası ilə əlaqələndirilməsi
6. Təlimin qanunauyğunluqlarının kimya dərslərinin quruluşuna təsiri
7. Elmililik prinsipinin kimya təlimində təmin olunma yolları
8. Sistemlilik və ardıcılıq prinsipinin kimya mövzularında əsaslandırılması (nümunələrlə)
9. Əyanilik prinsipinin kimya təlimində rolu və məhdudiyyətləri
10. Nəzəriyyə ilə praktikanın əlaqəsi prinsipinin kimya dərslərində reallaşdırılması
11. Fərdiləşdirmə və diferensiasiya anlayışlarının müqayisəsi
12. Kimya təlimində motivasiyanı artıran əsas didaktik amillər
13. Konstruktivist yanaşmanın kimya təlimində üstünlükləri
14. Fəaliyyətyönümlü yanaşmanın kimya təlimində tətbiq mexanizmləri
15. Kompetensiyayönümlü təlim modelinin kimya dərslərinə təsiri
16. Problemlə təlimin mahiyyəti və kimya dərslərində tətbiq mərhələləri
17. Tədqiqatyönlü (inquiry) təlimin kimya dərslərində tipik mərhələləri
18. Kontekst-əsaslı təlimin kimya fənnində tətbiqi üzrə nümunələr
19. Vıqotskinin “Yaxın inkişaf zonası” anlayışının kimya dərslərində tətbiqi
20. Ausubelin “Mənəvi öyrənmə” yanaşmasının kimya mövzularında reallaşdırılması
21. Məktəb kimya fənninin ümumi məqsəd və vəzifələri
22. Kimya fənninin məzmununun seçimi üçün əsas meyarlar
23. Məzmunun yaş və idrak xüsusiyyətlərinə uyğunlaşdırılması
24. Kurikulum əsaslı planlaşdırmanın mərhələləri
25. Təlim nəticələri ilə məzmun seçimi arasındakı əlaqə
26. Kimya fənnində məzmunun sistemləşdirilməsinin əhəmiyyəti

27. Anlayışların formalaşması prosesində “proqressiv mürəkkəbləşmə” prinsipi
28. Əsas kimyəvi anlayışların (maddə, atom, molekul, ion) ardıcılıqla verilmə məntiqi
29. “Kimyəvi rabitə” mövzusunun məzmun xəttinin qurulması
30. “Kimyəvi reaksiyalar” mövzusunda tipik yanlış təsəvvürlər və korreksiya yolları
31. “Quruluş–xassə–tətbiq” əlaqəsinin tədrisdə didaktik əhəmiyyəti
32. Məzmunun metodologiləşdirilməsi və kimya dərslərində təzahür formaları
33. Məzmunun ekolojiləşdirilməsi və yaşıl kimya ideyalarının tədrisdə rolu
34. Məzmunun iqtisadiləşdirilməsinin kimya təliminə təsir istiqamətləri
35. Humanistləşdirmənin kimya təlimində məzmun seçiminə təsiri
36. Fənlərarası inteqrasiyanın (kimya–biologiya–fizika) əsas formaları
37. Dərslik və metodik vəsaitlərin didaktik təhlili
38. Baza kurs və dərinləşdirilmiş kurs anlayışlarının müqayisəsi
39. Profil yönümlü tədrisdə məzmun və metod seçiminin əsas fərqləri
40. Kimya təlimində praktikyönümlü məzmunun seçilməsi üçün meyarlar
41. Kimyəvi təhsilin sosial-mədəni funksiyaları
42. Kimya təliminin şəxsiyyətin inkişafına təsir istiqamətləri
43. Kimyanın tədrisi metodikasının inteqrativ elm kimi xarakteri
44. Metodikanın struktur komponentləri: məzmun, metod, texnologiya, qiymətləndirmə və s.
45. Kimya tədrisi metodikasının əsas problem sahələri
46. Metodikanın tarixi inkişaf mərhələlərinin ümumiləşdirilməsi
47. Klassik didaktikanın kimya metodikasına təsiri
48. Laborator-eksperimental təlimin tarixi inkişaf xətti
49. Müasir dövrdə kimya metodikasının yenilənmə istiqamətləri
50. Kimya təlimində elmi savadlılıq (scientific literacy) anlayışı və formalaşması
51. Kimya təlimində elmi idrak üsullarının (hipotez, model, sübut) rolu
52. Pedaqoji tədqiqat metodologiyası anlayışı
53. Tədqiqat probleminin seçilməsi və əsaslandırılması qaydaları
54. Tədqiqatın məqsəd, vəzifə və hipotezinin qurulması
55. Tədqiqat dizaynı anlayışı və əsas növləri (eksperimental, kvazieksperimental və s.)
56. Keyfiyyət və kəmiyyət tədqiqat yanaşmalarının müqayisəsi

57. Məlumatların etibarlılığı və doğruluğunun (relyabellik/validlik) təmin olunması
58. Triangulyasiya anlayışı və kimya təlimi tədqiqatlarında tətbiqinin əsaslandırılması
59. Elmi etik normalar və akademik dürüstlük tələbləri
60. Tədqiqat nəticələrinin metodik tövsiyələrə çevrilməsi mexanizmi
61. Təlim texnologiyası anlayışı və "metod" anlayışından fərqi
62. Kimya təlimində texnologiyaların təsnifatı: ənənəvi, innovativ, qarışıq və s.
63. Nəticəyönümlü dərs planlaşdırmasının əsas mərhələləri
64. Dərsin məqsəd və gözlənilən nəticələrinin uyğunluğunun yoxlanılması
65. Təlim metodlarının seçilmə meyarları
66. İzah–illüstrasiya metodunun kimya dərslərində güclü və zəif tərəfləri
67. Müzakirə və debat metodlarının kimya mövzularında tətbiqi üzrə nümunələr
68. Keys (case) metodunun kimya təlimində tətbiq mexanizmi
69. Tədqiqatyönlü tapşırıqların səviyyələndirilməsi (differensiallaşdırılması)
70. Qrup işinin təşkili: rol bölgüsü, vaxt idarəetməsi, nəticənin təqdimatı
71. Sınıf idarəetməsi və təhlükəsizlik mədəniyyətinin kimya dərslərində təmin olunması
72. Rəqəmsal resursların (simulyasiya, virtual laboratoriya) seçimi üçün meyarlar
73. STEM/STEAM yanaşmasının kimya təliminə inteqrasiyası
74. Layihə metodunun mərhələləri və qiymətləndirmə mexanizmləri
75. Ekoloji layihələrin kimya dərslərində planlaşdırılması və icrası üçün əsas tələblər
76. Kimyəvi eksperimentin didaktik funksiyaları: izahedici, sübutedici, tədqiqat və s.
77. Demonstrasiya təcrübəsi və laborator işin məqsəd və təşkil fərqləri
78. Laborator işlərin planlaşdırılmasında məqsəd–tapşırıq–prosedur uyğunluğu
79. Eksperimentdə müşahidə sualları və nəticənin şərhinin təşkili
80. Ölçmə və qeydiyyat (protokol) mədəniyyətinin formalaşdırılması yolları
81. Kimya laboratoriyasında risklər və onların idarə olunması
82. Kimyəvi maddələrin saxlanması və etikətlənməsi üzrə əsas qaydalar
83. Fərdi mühafizə vasitələrinin seçimi və istifadəsinin təşkili
84. Tullantıların utilizasiyası və ekoloji təhlükəsizliyin laborator təlimdə təmin olunması
85. Demonstrasiya təcrübələrinin müasir texniki vasitələrlə (video, sensor, dataloqger) təkmilləşdirilməsinin üstünlükləri
86. Virtual laboratoriyalardan istifadə halları və əsas məhdudiyyətlər

87. Kimya eksperimentində tipik səhvlər və onların qarşısının alınması yolları
88. Laborator bacarıqların qiymətləndirilməsində rubriklərin üstünlükləri
89. Laborator hesabatın (protokol/hesabat) qiymətləndirilmə meyarları
90. Təhlükəsizlik mədəniyyətinin formalaşdırılması üçün təlim strategiyaları
91. Ölçmə və qiymətləndirmənin əsas prinsipləri: meyaryönümlülük, obyektivlik və s.
92. Formativ və summativ qiymətləndirmənin müqayisəsi
93. Kimya dərslərində diaqnostikanın məqsədləri
94. Test tapşırıqlarının hazırlanmasına tələblər: məzmun, çətinlik, etibarlılıq və s.
95. Performans tapşırığının və layihə məhsulunun qiymətləndirilməsinin qurulması
96. Kimya təlimində tipik yanlış təsəvvürlərin diaqnostikası üçün metodlar
97. Qiymətləndirmə nəticələrinə əsasən korreksiya və diferensiasianın planlaşdırılması
98. Pedaqoji tədqiqatda məlumatların toplanması üsullarının müqayisəsi: müşahidə, sorğu, test və s.
99. Tədqiqat nəticələrinin interpretasiyasında əsas səhvlər və onların qarşısının alınması
100. Kimya təlimi üzrə elmi-tədqiqat mədəniyyətinin əsas tələbləri: etik normalar, istinad, təqdimat qaydaları